

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2171422_RegNr_eA-1811-1188/2023

<http://www.infolex.lt/tp/2171422>

Administracinė byla Nr. eA-1811-1188/2023
Teismo proceso Nr. 3-61-3-00113-2023-5
Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1
(S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. birželio 8 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Gintaro Kryževičiaus (kolegijos pirmininkas), Beatos Martišienės ir Egidijaus Šileikio (pranešėjas), teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2023 m. balandžio 21 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo M. K. (M. K.) skundą atsakovui Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (trečiasis suinteresuotas asmuo – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija) dėl sprendimo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas M. K. (toliau – ir pareiškėjas) kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti atsakovo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir atsakovas, VSAT, Tarnyba) Vilniaus pasienio rinktinės 2023 m. sausio 6 d. sprendimą atsisakyti leisti atvykti kertant sieną Nr. 23S2109 (toliau – ir skundžiamas sprendimas, Sprendimas) ir įpareigoti išbraukti pareiškėjo duomenis iš atvykimo ir išvykimo sistemos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 18 straipsnį.

2. Pareiškėjas skunde nurodė, kad Tarnyba skundžiamu sprendimu nepagrįstai ir neteisėtai atsisakė 2023 m. sausio 6 d. leisti atvykti pareiškėjui į Lietuvos Respubliką per VSAT Vilniaus pasienio rinktinės, Padvarionių užkardos veikimo teritorijos Medininkų pasienio punktą ir vykti tranzitu į (duomenys neskelbtini), po atliktų gydymo procedūrų (duomenys neskelbtini), turint galiojančią Šengeno „C“ tipo vizą.

3. Pareiškėjas paaiškino, jog, jis Lietuvos Respublikos sieną kirto 2021 m. gegužės 5-7 d., o 2023 m. sausio 3 d. atvyko į Lietuvos Respublikos teritoriją per Kybartų pasienio postą ir išvažiavo iš Lietuvos Respublikos teritorijos per Medininkų pasienio postą. Pareiškėjui nebuvo išreikštos

pretenzijos dėl vizų režimo ar tranzito per Lietuvos teritoriją padarytų pažeidimų, vizos galiojimo laikotarpį nepranešta apie aplinkybes, galinčias būti pagrindu atsisakyti leisti vykti tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją. Pareiškėjui „C“ tipo Šengeno viza buvo išduota 2021 m. gegužės 5 d. tikslu vykti tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją atlikti būtinas (duomenys neskelbtini). Skundžiamu sprendimu atsisakyta leisti pareiškėjui atvykti kertant Lietuvos Respublikos sieną tuo pagrindu, kad pareiškėjas laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos (toliau – ir ES) valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, formaliai užpildant patvirtintos formos blanką su klaidomis dėl vizos galiojimo laiko, papildomai neindividualizuojant pareiškėjo keliamos grėsmės. Tarnybos pareigūnai patikros metu neįvertino pareiškėjo nurodytų aplinkybių dėl vykimo tikslo, susijusio su (duomenys neskelbtini) gydymu, o draudimas tranzitu kirsti Lietuvos teritoriją užkerta kelią patekti į gydymo įstaigą, todėl kelia realią grėsmę pareiškėjo sveikatai ir gyvybei.

4. Atsakovas Tarnyba atsiliepiame į skundą prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

5. Atsakovas nurodė, kad pareiškėjas, kaip transporto priemonės vairuotojas, kartu su keleivėmis atvyko į Medininkų PKP turėdamas Šengeno valstybių „C“ tipo vizą, galiojančią nuo 2021 m. gegužės 5 d. iki 2026 m. balandžio 8 d. Kelionės tikslas – tranzitas į (duomenys neskelbtini). Medininkų PKP pareiškėjo pirminė pasienio patikros procedūra atlikta pirmojoje linijoje, atitinkamai antrojoje linijoje buvo atlikta individuali papildoma ir išsami patikra. Patikros metu nustatyta, kad pareiškėjas laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Atsakovas akcentavo, kad atsisakymas leisti atvykti kertant Lietuvos Respublikos sieną yra vienkartinio pobūdžio, todėl pagrindus vizito tikslą Lietuvos Respublikoje, neužkertamas kelias pareiškėjui atvykti pakartotinai.

6. Atsakovas, remdamasis 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodekso (toliau – ir Vizų kodeksas) 30 straipsniu „Išduotos vizos suteikiamos teisės“, pažymėjo, kad vien galiojančios vizos turėjimas automatiškai nesuteikia teisės trečiosios šalies piliečiui atvykti į Šengeno valstybes, o į Šengeno erdvę atvykstantis asmuo turi atitikti ir kitas atvykimo sąlygas, numatytas Šengeno sienų kodekse, tarp kurių, be kita ko, per išorinę Šengeno valstybių sieną vykstančiam asmeniui būtina pagrįsti numatomo buvimo tikslą bei sąlygas ir ar turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo laikotarpiui ir grįžimui į kilmės šalį arba vykimui tranzitu į trečiąją šalį, į kurią jie tikrai būtų įleisti, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų (6 straipsnio 1 dalies c) punktas), bei – jie neturi būti laikomi keliančiais grėsmę nei vienos iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, pirmiausia - dėl jų valstybių narių duomenų bazėse nėra įtrauktas išpėjimas neišleisti dėl išvardintų priežasčių (6 straipsnio 1 dalies e) punktas).

7. Atsakovas nurodė, kad (duomenys neskelbtini) piliečiams yra taikomas vizų režimas, t. y. atvykstant į Šengeno erdvę, tuo pačiu ir Lietuvos Respubliką, (duomenys neskelbtini) piliečiams yra būtina pasienio kontrolei pateikti galiojančią Šengeno vizą, jos neturint galiojančią leidimą gyventi arba galiojančią ilgalaikę vizą. Sprendžiant dėl užsieniečio gyvenimo (buvimo) Lietuvos Respublikoje pavojaus valstybės saugumui galimybes, atliekamas perspektyvinis vertinimas. Trečiosios šalies piliečiui, siekiančiam atvykti į Šengeno erdvę, vien galiojančios vizos nepakanka, tenka pareiga pagrįsti buvimo tikslą bei tokio tikslo tikrumą, be kita ko, pateikti dokumentus, galinčius išsklaidyti bet kokias abejones dėl pateiktos informacijos patikimumo.

8. Trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (toliau – ir trečiasis suinteresuotas asmuo, Ministerija) atsiliepiame į skundą nurodė, kad sprendimą leisti arba neleisti užsieniečiams atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją kertant sieną priima Tarnyba, tai yra jos kompetencijoje. Pažymėjo, kad vien galiojančios vizos turėjimas automatiškai nesuteikia teisės trečiosios šalies piliečiui atvykti į Šengeno valstybes, o į Šengeno erdvę atvykstantis asmuo turi atitikti ir kitas Šengeno sienų kodekse numatytas atvykimo sąlygas.

9. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2023 m. balandžio 21 d. sprendimu patenkino iš dalies pareiškėjo M. K. skundą ir panaikino Tarnybos 2023 m. sausio 6 d. sprendimą, kuriuo atsisakyta pareiškėjui leisti atvykti kertant sieną į Lietuvos Respubliką. Teismas atmetė kitą pareiškėjo skundo dalį.

10. Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad pareiškėjas 2023 m. sausio 6 d., 18:52 val. Vilniaus pasienio rinktinės Padvarionių pasienio užkardos veikimo teritorijoje, Medininkų PKP, prevencinių priemonių plano „Filtrai C“ metu, skundžiamu sprendimu nebuvo įleistas į Lietuvos Respubliką dėl to, kad neatitinka atvykimo sąlygų į Lietuvos Respubliką pagal 2022 m. rugsėjo 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr. 937, ir yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Užsieniečio kelionės tikslas – tranzitas į (duomenys neskelbtini) sritį, vyko lengvuoju automobiliu (duomenys neskelbtini), valst. Nr. (duomenys neskelbtini), kartu su keleivėmis (duomenys neskelbtini) pilietėmis: M. K. ir M. K., turėjusiomis supaprastinto tranzito dokumentus (STD). 19.15 val. pareiškėjas ir kartu su juo keliavę asmenys grįžo į (duomenys neskelbtini). Pareiškėjas, nesutikdamas su skundžiamu VSAT sprendimu, kreipėsi su skundu į teismą, prašydamas jį panaikinti.

11. Teismas apžvelgęs ginčui aktualias faktines aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, padarė išvadą, kad galiojant nepaprastajai padėčiai Lietuvos Respublikoje bei pasienyje su (duomenys neskelbtini), be kita ko, pasikeitusiam reglamentavimui dėl (duomenys neskelbtini) piliečių vykimo per ES išorės sieną ribojimo, pareiškėjo Šengeno valstybės „C“ tipo viza ir deklaruotas vykimo per Lietuvos Respubliką tikslas (konsultuotis ir gydytis trečiojoje šalyje) negalėjo būti laikomas atitinkančiu Nutarimo 1.1.4.4 papunktį, t. y. atitinkančiu Nutarimo Nr. 937 nustatytus kriterijus. Teismas vertino, jog pareiškėjas pagrįstai buvo nukreiptas patikrai į antrą kontrolės liniją Nutarimo 2 punkte nurodytam individualiam papildomam išsamiam patikrinimui dėl atvykimo keliamos grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams. Teismas konstatavo, kad išvada, jog pareiškėjas yra laikomas keliančiu grėsmę, vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams padaryta iš esmės remiantis tuo, kad pareiškėjo atžvilgiu negali būti taikomi Nutarimo Nr. 937 1 punkte numatyti kriterijai.

12. Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs skundžiamo sprendimo turinį, konstatavo, kad iš jo nėra aišku, kuo remiantis Tarnyba padarė išvadą, kad pareiškėjas laikomas keliantis grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, be kita ko, teismo posėdžio metu nei atsakovo atstovai, nei liudytojais apklausti asmenys negalėjo nurodyti, kokiais konkrečiais įrodymais remiantis buvo padaryta išvada dėl pareiškėjo grėsmės. Teismas vertino, kad nors Tarnybos pareigūnai laikėsi Šengeno sienų kodekse nustatytos tvarkos, t. y. skundžiamą sprendimą priėmė užpildydami standartinį blanką, atitinkantį Šengeno sienų kodekso V priedo B dalyje nustatytą „Atsisakymo leisti atvykti kertant sieną“ standartinio blanko turinį ir formą, nurodė atsisakymo įleisti į Lietuvos Respubliką priežastis atitinkamai nukreipiant papildomai į nacionalinės teisės normas, be kita ko, pareiškėjui suprantama (rusų) kalba pateikė paaiškinimą bei Nutarimo Nr. 937 susipažinimui, tačiau sprendė, kad tai nėra pakankamas pagrindas pripažinti, kad skundžiamas sprendimas atitinka VAI keliamus reikalavimus bei konstatuoti, kad pareiškėjas neatitiko ir / ar patvirtinti, kad atitiko atvykimo į Lietuvos Respubliką sąlygas.

13. Teismas pažymėjo, kad Tarnyba Sprendimą atsisakyti pareiškėjui leisti atvykti kertant sieną į Lietuvos Respubliką priėmė savo įgaliojimų ribose. Teismas nenustatė aplinkybių, patvirtinančių netinkamus ir / ar aplaidžius Tarnybos veiksmus. Teismas sprendė, jog Sprendimas neatitinka VAI administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų, kadangi Tarnyba tinkamai ir visapusiškai neišnagrinėjo ir nenustatė visų teisiškai svarbių aplinkybių, neatliko individualaus, objektyvaus ir nešališko vertinimo.

III.

14. Atsakovas Tarnyba apeliaciniame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2023 m. balandžio 21 d. sprendimo dalį, kuria buvo panaikintas Tarnybos Vilniaus pasienio rinktinės 2023 m. sausio 6 d. sprendimas atsisakyti leisti pareiškėjui atvykti kertant sieną į Lietuvos Respubliką Nr. 23S2109, ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą šioje dalyje atmesti, o kitą sprendimo dalį palikti nepakeistą.

15. Atsakovas mano, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas dalyje dėl Tarnybos Vilniaus pasienio rinktinės 2023 m. sausio 6 d. sprendimo atsisakyti leisti pareiškėjui atvykti kertant Lietuvos Respublikos sieną panaikinimo priimtas išsamiai neišnagrinėjus bylos faktinių aplinkybių bei netinkamai pritaikius ginčo teisinius santykius reglamentuojančias materialiosios teisės normas.

16. Atsakovas laikosi pozicijos, jog skundžiamas Tarnybos sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas, atitinka VAI keliamus reikalavimus. Skundžiamame sprendime nurodyti administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas, sprendimo data, registracijos numeris, teisinis ir faktinis pagrindai, sprendimo motyvai ir pan., o faktinių ar teisinių aplinkybių nežinojimas nesutrukdė pareiškėjui realizuoti teisę į pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Tarnyba vertina, kad pareiškėjui pagrįstai nebuvo leista atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją. Pareigūnai atliko išsamų pareiškėjo antrosios linijos patikrinimą. Tarnyba pažymi, jog ji neturi pagrindo abejoti pareiškėjo kelionės dokumentus tikrinusio pareigūno bei Sprendimą priėmusios pareigūnės nešališkumu, nenustatyti neteisėti pareigūnų veiksmai, jie veikė savo kompetencijos ribose ir neviršijo jiems suteiktų įgaliojimų.

17. Atsakovo vertinimu, pirmosios instancijos teismas neišsamiai išnagrinėjo bylos aplinkybes ir netinkamai pritaikęs materialiosios teisės normas priėmė nepagrįstą sprendimą, kuriuo panaikino Tarnybos skundžiamą sprendimą.

18. Trečiasis suinteresuotas asmuo Ministerija atsiliepime į apeliacinį skundą prašo teismo sprendimą priimti teismo nuožiūra. Ministerija, cituodama ginčui aktualų teisinį reglamentavimą, nurodo, kad vien galiojančios vizos turėjimas savaime nesuteikia teisės trečiosios šalies piliečiui atvykti į Šengeno valstybes, taigi į Šengeno erdvę atvykstantis asmuo turi atitikti ir kitas Šengeno sienų kodekse nustatytas atvykimo sąlygas.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

19. Nagrinėjamoje administracinėje byloje ginčas kilo dėl VSAT Sprendimo, kuriuo atsisakyta pareiškėjui leisti atvykti kertant sieną į Lietuvos Respubliką, teisėtumo ir pagrįstumo.

20. Pirmosios instancijos teismas, nustatęs, kad skundžiamas VSAT Sprendimas neatitinka VAI administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų, VSAT tinkamai ir visapusiškai neišnagrinėjo bei nenustatė visų teisiškai svarbių aplinkybių, t. y. nenustatė, kokiais įrodymais remiantis pareiškėjas kelia grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, patenkino pareiškėjo skundą iš dalies ir panaikino VSAT sprendimą, kuriuo atsisakyta pareiškėjui leisti atvykti kertant sieną į Lietuvos Respubliką, o kitą teismo sprendimo dalį paliko nepakeistą.

21. Atsakovas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimo dalimi, kuria buvo iš dalies patenkintas pareiškėjo skundas ir panaikintas VSAT sprendimas atsisakyti pareiškėjui leisti atvykti kertant sieną į Lietuvos Respubliką, prašo panaikinti šią teismo sprendimo dalį ir priimti šioje dalyje naują sprendimą, atmetant pareiškėjo skundą šioje dalyje, o kitą teismo sprendimo dalį palikti

nepakeistą. Atsakovo teigimu, pirmosios instancijos teismo sprendimas dalyje dėl VSAT sprendimo panaikinimo priimtas išsamiai neišnagrinėjus faktinių bylos aplinkybių bei netinkamai pritaikius ginčo teisinius santykius reglamentuojančias materialiosios teisės normas. Atsakovo vertinimu, skundžiamas VSAT sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas, atitinka VAI įtvirtintus individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus. Skundžiamame sprendime nurodyti teisinis ir faktinis pagrindai, sprendimo motyvai ir kt., be to, pareiškėjas tinkamai realizavo savo teisę į teisminę gynybą, todėl pirmosios instancijos teismas priėmė nepagrįstą sprendimą panaikinti skundžiamą VSAT sprendimą.

22. Pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 140 straipsnio 1 dalį, teismas, apeliacine tvarka nagrinėdamas bylą, patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas apeliacinio skundo ribų. Byloje nenustatytos aplinkybės, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliacinio skundo ribos, bei nenustatyti sprendimo negaliojimo pagrindai, nurodyti ABTĮ 146 straipsnio 2 dalyje (ABTĮ 140 str. 2 d.), todėl apeliacinės instancijos teismas šią bylą apeliacine tvarka nagrinėja ir patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas atsakovo apeliacinio skundo ribų (ABTĮ 140 str. 1 d.).

23. Pažymėtina, jog apeliacija administraciniame procese yra ne pakartotinis bylos nagrinėjimas, o jau priimto teismo sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo tikrinimas, remiantis jau byloje esančia medžiaga. Apeliacinis procesas nėra bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme pratęsimas apeliacinės instancijos teisme. Byla paprastai tikrinama tik ta apimtimi, kuria buvo išnagrinėta pirmosios instancijos teisme ir kuri buvo užfiksuota pirmosios instancijos teismo sprendimu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. rugsėjo 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-747/2007; 2013 m. birželio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵²²-1321/2013 ir kt.).

24. Atsakovas apeliaciniame skunde laikosi pozicijos, jog skundžiamas VSAT sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas, o pirmosios instancijos teismas, neištyręs visų bylai reikšmingų aplinkybių ir netinkamai pritaikęs ginčo teisinius santykius reglamentuojančias materialiosios teisės normas, nepagrįstai panaikino skundžiamą VSAT sprendimą.

25. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, pasisakydama dėl atsakovo apeliaciniame skunde nurodytų argumentų, susijusių su VSAT sprendimo atitiktimi VAI reikalavimams, pažymi, kad, pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) nuostatas, administraciniame sprendime turi būti nurodytas sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai, apskundimo tvarka ir kt. (ABTĮ 10 str. 5-6 p.).

26. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pareigos motyvuoti priimtus sprendimus kontekste akcentuojama būtinybė atsižvelgti į specialius aktus, vertinant individualaus administracinio akto atitikimą VAI 8 straipsniui (šiuo metu galiojančio VAI 10 straipsnis), kadangi jais (individualiais administraciniais aktais) yra sprendžiami skirtingo pobūdžio teisiniai santykiai, kuriuos reguliuoja specialios teisės normos, skirtos tik šiems teisiniams santykiams reglamentuoti. Tai lemia, kad skirtinguose teisiniuose santykiuose priimamų individualių administracinių aktų turinys gali būti skirtingas (pagal apimtį, struktūrą ir pan.), nes gali būti nulemtas tų specialiųjų teisės normų reikalavimų, kurios reglamentuoja atitinkamus teisinius santykius. Todėl kiekvienu konkrečiu atveju, vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAI 8 straipsnio taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y., turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialiosios teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugpjūčio 20 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-1744/2012, 2014 m. vasario 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-856/2014, 2017 m. kovo 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2440-822/2017).

27. Teisėjų kolegija pažymi, jog skundžiamame VSAT Sprendime nurodytas atsisakymo pareiškėjui leisti atvykti kertant sieną į Lietuvos Respubliką pagrindas – pareiškėjas laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Pastabose nurodyta, kad pareiškėjui uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugsėjo 14 d. nutarimą Nr. 937 „Dėl (duomenys neskelbtini) piliečių įleidimo per Europos Sąjungos išorės sieną“.

28. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad administracinėse bylose, kuriose buvo ginčijami kitokio pobūdžio patvirtintos standartinės formos sprendimai (atsisakyti išduoti vizą), nors pats sprendimas neišduoti vizos turi būti objektyviai pagrįstas, kadangi ir šiuo atveju galioja pareiga kompetentingai institucijai pagrįsti savo sprendimą objektyviais duomenimis bei teisės aktų normomis, tačiau asmuo apie tai yra informuojamas naudojant 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 810/2009, nustatančiame Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas), nustatytą standartinę formą, kurioje pažymimi atsisakymo pagrindai (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. rugsėjo 1 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-2616-822/2015, 2016 m. gegužės 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-3274-662/2016, 2016 m. gegužės 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-137-858/2016).

29. Šengeno sienų kodekso 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad trečiosios šalies piliečiui, kuris neatitinka visų 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvykimo sąlygų ir nepriklauso 6 straipsnio 5 dalyje nurodytoms asmenų kategorijoms, neleidžiama atvykti į valstybių narių teritorijas. Šio kodekso 14 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad atsisakyti leisti atvykti galima tik motyvuotu sprendimu, kuriame nurodomos aiškios atsisakymo priežastys. Sprendimą priima pagal nacionalinę teisę įgaliota institucija. Jis įsigalioja nedelsiant. Motyvuotas sprendimas, kuriame nurodomos tikslios atsisakymo priežastys, pateikiamas Šengeno sienų kodekso V priedo B dalyje nustatytame standartiniame blanke, kurį užpildo institucija, pagal nacionalinę teisę įgaliota priimti sprendimą atsisakyti leisti atvykti. Užpildytas standartinis blankas perduodamas atitinkamam trečiosios šalies piliečiui, kuris tame blanke patvirtina sprendimo neleisti atvykti gavimo faktą.

30. Nagrinėjamu atveju nustatyta, jog skundžiamas VSAT Sprendimas pateiktas Šengeno sienų kodekso V priedo B dalyje nustatytame „Atsisakymo leisti atvykti kertant sieną“ standartiniame blanke ir jame nurodyta atsisakymo leisti atvykti į Lietuvos Respubliką kertant sieną atsisakymo priežastis – pareiškėjas laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Pastabose nurodyta, kad pareiškėjui uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugsėjo 14 d. nutarimą Nr. 937 „Dėl (duomenys neskelbtini) piliečių įleidimo per Europos Sąjungos išorės sieną“.

31. Taigi iš aptarto teisinio reglamentavimo ir teismų praktikos, akivaizdu, kad atsisakyti leisti atvykti kertant Lietuvos Respublikos sieną galima tik motyvuotu sprendimu, kuriame nurodomos aiškios atsisakymo priežastys.

32. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, patikrinusi faktų ir teisės taikymo aspektais pirmosios instancijos teismo sprendimą, neturi pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo atliktu vertinimu ir padarytomis išvadomis. Teismas pagrįstai konstatavo, kad iš skundžiamo VSAT Sprendimo nėra aišku, kuo remdamasi VSAT nusprendė, kad pareiškėjas laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, nors pareiga motyvuoti sprendimą, kuriuo atsisakyta pareiškėjui leisti atvykti kertant sieną į Lietuvos Respubliką, ir sprendime nurodyti aiškias atsisakymo priežastys, yra įtvirtinta Šengeno sienų kodekso 14 straipsnio 2 dalyje. Teismas, tikrindamas VSAT Sprendimo pagrįstumą bei teisėtumą, jo atitiktį VAĮ reikalavimams, išsamiai aptarė ginčiui aktualias faktines aplinkybes, visapusiškai ir objektyviai jas ištyrė bei įvertino, tinkamai pritaikė ginčo teisinius santykius reglamentuojančias teisės aktų nuostatas. Byloje be VSAT pareigūnų tarnybinių pranešimų, kuriuose išdėstytos pareiškėjo atvykimo į Lietuvos Respubliką aplinkybės, jokių kitų įrodymų, kuriais remdamasi VSAT nusprendė, kad pareiškėjas kelia grėsmę

vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, nepateikta.

33. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pažymima, kad konkretaus užsieniečio situacija paprastai yra unikali. Sprendžiant dėl užsieniečio gyvenimo (buvimo) Lietuvoje pavojaus valstybės saugumui galimybės, atliekamas iš esmės perspektyvinis (į ateitį nukreiptas) vertinimas. Tai lemia, kad tam tikras situacijos prognozavimas šiuo atveju yra neišvengiamas. Tačiau šis procesas negali būti grindžiamas vien tik spėjimais ir įtarimais. Jis turi būti paremtas nustatytais faktais, ypač anksčiau atliktais asmens veiksmais, jų pobūdžiu. Būtent jų pagrindu ir galima daryti išvadą, ar egzistuoja pakankamai reali ir akivaizdi grėsmės valstybės saugumui galimybė (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. birželio 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A^{ss}-1810/2010, 2016 m. liepos 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-3784-662/2016, 2018 m. balandžio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-3741-552/2018).

34. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į tai, kad atsakovas apeliaciniame skunde teismo prašė panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį dėl VSAT Sprendimo panaikinimo, o kitą teismo sprendimo dalį palikti nepakeistą, įvertinusi skundžiamą teismo sprendimo dalį dėl VSAT Sprendimo panaikinimo, ir pritardama pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvams, dėl likusios teismo sprendimo dalies pakartotinai nepasisako.

35. Apibendrindama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą, atitinkantį ABTĮ 86 ir 87 straipsnių reikalavimus, kurį keisti apeliaciniame skunde nurodytais motyvais nėra jokio pagrindo, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas, o atsakovo apeliacinis skundas atmetamas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Atsakovo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos apeliacinį skundą atmesti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2023 m. balandžio 21 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Gintaras Kryževičius

Beata Martišienė

Egidijus Šileikis